

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

วิเคราะห์การเมืองไทยผ่านวรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า ปี 2545-2551

Thai political Analysis through Political Literature Received
Pan Vanfa Award in 2545 -2551

เสาวรี เอี่ยมละออ (Saowaree Iamlaor)¹ สราวุธ ชะหะกร (Sarayuth Yahakorn)²

จิตรา วีรบุรณินท์ (Chitra Weeraburinin)³

ชัยพร แสงกระจ่าง (บางคมบาง) (Chamaiporn Saengkrajang (Bangkhombang))⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบททางการเมืองของไทย ผ่านเนื้อหาสาระแนวคิดในวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า ในช่วง พ.ศ. 2545-2551 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ หนังสือวรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า ในช่วง พ.ศ. 2545-2551 จำนวน 7 เล่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แผ่นวิเคราะห์ (Tally sheet) โดยแบ่งหน่วยการวิเคราะห์ออกเป็นมุมมองการเมืองด้านต่างๆ รวม 10 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า 1. ด้านการต่อต้านการคอร์รัปชันของนักการเมืองมีมากที่สุด โดยเสนอภาพการทุจริตการเลือกตั้งอย่างตรงไปตรงมา 2. ด้านการเรียกร้องประชาธิปไตยที่สมบูรณ์พบรองลงมา ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาการเลือกตั้ง 3. ด้านการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ทั้งคงเหมือนเดิมในอุดมคติ 4. ด้านสิทธิเสรีภาพของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยนำเสนอให้เห็นภาพการไม่ยอมรับสิทธิการแสดงความคิดเห็นของประชาชน 5. ด้านการเรียกร้องความเป็นธรรม 6. ด้านการถูกกดขี่จากนักการเมือง/ข้าราชการ ส่วนใหญ่นำเสนอในภาพของตัวละครชนชั้นกรรมาชีพที่ถูกนักการเมืองใช้อำนาจหน้าที่กดขี่ข่มเหง 7. ด้านความขัดแย้งทางการเมืองปัจจุบันส่วนใหญ่สะท้อนปัญหาการแบ่งฝ่ายแบ่งสีซึ่งพบมากในงานเขียนช่วงปี พ.ศ. 2550-2551 8. ด้านปัญหาความขัดแย้งสามจังหวัดชายแดนใต้ 9. ด้านประวัติศาสตร์เหตุการณ์ตุลาคมนและพฤษภาทมิฬพบว่ามีเนื้อหาสะท้อนเหตุการณ์สะท้อนใจในปัญหาดังกล่าวโดยผ่านเรื่องเล่าธรรมดาในชีวิตประจำวันของตัวละคร และ 10. ด้านอื่นๆ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลมาจากการพัฒนาทางวัตถุ

คำสำคัญ : วรรณกรรมการเมือง พานแว่นฟ้า การเมืองไทย

1 นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช a.saowareewriter@gmail.com

2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำแขนงวิชาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sarayudts.yah@stou.ac.th

3 รองศาสตราจารย์ประจำแขนงวิชาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช chitra.vee@hotmail.com

4 ศิลปินแห่งชาติสาขาวรรณศิลป์ ประจำปี พ.ศ. 2557

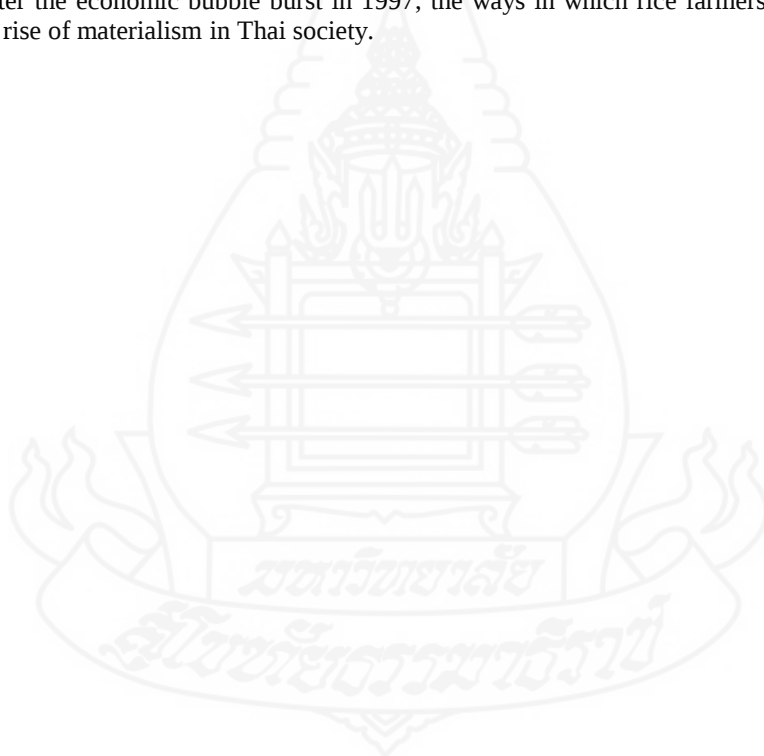

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

Abstract

The objective of this research was to study the context of Thai politics through the content and concepts in the literary works that won the Pan Vanfa Award in the years 2002 to 2008. This was a documentary research. The sample population consisted of 7 literary works that won the Pan Vanfa Award in 2002-2008. The data collection tool was a tally sheet. The analysis units were divided into 10 political views. The results showed that the topic that was written about the most was corruption by politicians. Almost all of them told about open dishonesty in elections. The second most frequent topic was the call for complete, true democracy. The call for an ideal constitution, mainly expressing the desire for a magnificent idealized democratic constitution. The topic of people's rights and liberty was addressed, which told about situations of people being prevented from expressing their ideas by dark powers. The topic of a call for justice was mainly conveyed in stories or images about working class people who were oppressed, threatened or abused by politicians or bureaucrats. The topic of political conflict was reflected in writings about division and disunity, especially in works published in 2007-2008. References to the problem of unrest in the 3 southern border provinces and the historical movements against military regimes aimed to move readers by telling about the events through the eyes of a bystander who intended to go about his or her normal daily routine. The other topics were the life changes after the economic bubble burst in 1997, the ways in which rice farmers are taken advantage of, and the rise of materialism in Thai society.

Keywords: Political literature, Pan Vanfa Award, Thai politic

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

นักประวัติศาสตร์สมัยก่อนเชื่อว่า ไทยหรือประเทศสยามได้ก่อตั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี เมื่อ พ.ศ. 1800 ก่อตั้งอาณาจักรอยุธยาเป็นราชธานีเมื่อ พ.ศ. 1893 กระทั่งเสียกรุงให้แก่พม่า ใน พ.ศ. 2310 และกู้เอกราชได้ในปีเดียวกัน พร้อมกับตั้งกรุงธนบุรีเป็นราชธานี พ.ศ. 2325 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี กระทั่งเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตยตั้งแต่ พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน การเมืองการปกครองในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2500 – 2516 เริ่มจากรัฐประหาร พ.ศ. 2500 และการปฏิวัติ พ.ศ. 2501 นำไปสู่การเมืองการปกครองที่มีลักษณะเผด็จการอำนาจทหารนิยม ต่อมา เกิดการเรียกร้องประชาธิปไตย จนเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ผลของเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทิศทางการเมืองและสังคมไทยอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน การเมืองไทยมีการพัฒนามากขึ้น (ปิ่นนัตร์ สินธุสะอาด, 2549: 11-15, 11-18) การเมืองการปกครองไทยในช่วง พ.ศ. 2517-2535 เกิดโศกนาฏกรรมทางการเมือง 2 เหตุการณ์ คือ เหตุการณ์วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 และพฤษภาทมิฬ การเมืองไทยช่วงปี 2535-2549 เกิดปัญหาและการละเมิดสิทธิมนุษยชนมากขึ้น จนนำไปสู่การปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในวันที่ 19 กันยายน 2549 ก่อให้เกิดวิกฤตการเมืองยืดเยื้อมาถึงปัจจุบัน ปัญหาการเมืองและสังคมดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นในงานวรรณกรรมหลายรูปแบบ สอดคล้องกับความคิดเห็นของ ตรีศิลป์ บุญขจร ที่ได้แสดงความคิดเห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นบทความ สารคดี นวนิยายหรือเรื่องสั้น ย่อมสัมพันธ์กัน โดยวรรณกรรมที่ดีสามารถเป็นตัวแทนสะท้อนภาวะของยุคสมัยอย่างแจ่มชัด (ตรีศิลป์ บุญขจร 2547: 5-6) นอกจากนั้น พิชัย ศรีภูไฟ มีความเห็นสอดคล้องกัน “วรรณกรรมเป็นเครื่องแสดงออกทางสังคม” หรือ “วรรณกรรมเปรียบเสมือนกระจกสะท้อนสังคม” (พิชัย ศรีภูไฟ, 2546: 4) รัฐสภา เป็นองค์กรสำคัญหนึ่งด้านการเมืองในระบอบประชาธิปไตยได้เห็นความสำคัญของการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยในทุกๆ ด้าน และได้มีการจัดกิจกรรมการประกวดวรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า ซึ่งเป็นรางวัลการประกวดผลงานเขียนวรรณกรรมการเมือง เพื่อสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และให้ประชาชนได้ใช้เสรีภาพการแสดงออกทางการเมือง เนื่องจากวรรณกรรมการเมืองเป็นงานเขียนที่มีเป้าหมายเฉพาะและชัดเจน ไม่ได้แต่งขึ้นเพื่อความบันเทิงเท่านั้น หากแต่มีวัตถุประสงค์เพื่อพันธกิจ วิพากษ์นโยบายรัฐ การเรียกร้องสิทธิเสรีภาพ ตลอดจนเสนออุดมการณ์หรือแนวคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง วรรณกรรมการเมืองอาจมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมและการเมืองการปกครอง โดยการวิเคราะห์การเมืองผ่านวรรณกรรมนั้น ตรีศิลป์ บุญขจร กล่าวว่า ตามทฤษฎีโครงสร้างของ โกลด์แมน (Goldmann) เสนอให้ศึกษาตัววรรณกรรมเป็นหลัก เน้นการพิจารณาวรรณกรรมโดยพิจารณาองค์ประกอบทั้งหมด ทั้งตัววรรณกรรมเองและส่วนที่เกี่ยวข้องกับสังคม โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ตัววรรณกรรมแล้วจึงโยงไปสังคม กลั่นกรองโลกทัศน์ของผู้เขียน จากนั้นนำโลกทัศน์ของผู้เขียน กลับมาอธิบายเนื้อหาของวรรณกรรมอีกครั้งหนึ่ง (ตรีศิลป์ บุญขจร, 2547: 6-8) ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาการเมืองไทยผ่านรางวัลวรรณกรรมพานแว่นฟ้า เพื่อที่จะได้มองเห็นภาพการเมืองไทยในสายตาของนักคิดนักเขียนอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทยต่อไป

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาบริบททางการเมืองของไทย ผ่านเนื้อหาสาระแนวคิดในวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า ในช่วง พ.ศ. 2545-2551

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ประชากรคือหนังสือวรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า ปี 2545-2551 จำนวน 7 เล่ม ได้แก่ 1. คืบเดือนเพ็ญ 2. วรรณกรรมการเมืองพานแว่นฟ้า 3. ตานะฮ์อุมิ แผ่นดินมาตุภูมิ 4. วาแสงแห่งศรัทธา 5. การจากไปของนกเค้า 6. เราติดอยู่ในแนวรบเสียแล้ว...แม่มัน 7. สะพาน เครื่องมือที่ใช้คือ แผ่นวิเคราะห์ (Tally sheet) โดยแบ่งหน่วยการวิเคราะห์ออกเป็นมุมมองการเมืองด้านต่างๆ รวม 10 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียกร้องประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ด้านการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ในแบบอุดมคติ ด้านการต่อต้านการคอร์รัปชันของนักการเมือง ด้านสิทธิเสรีภาพของประชาชนในระบบประชาธิปไตย ด้านการเรียกร้องความเป็นธรรม ด้านการถูกกดขี่จากนักการเมือง ด้านความขัดแย้งทางการเมืองปัจจุบัน ด้านปัญหาความขัดแย้งสามจังหวัดชายแดนใต้ ด้านประวัติศาสตร์เหตุการณ์ตุลาคมนและพฤษภาทมิฬ และ ด้านอื่นๆ นำข้อมูลที่จำแนกรายด้านมาวิเคราะห์เนื้อหาทางการเมืองผ่านงานวรรณกรรมในแต่ละปีระหว่างปี พ.ศ. 2545-2551 โดยจำแนกประเภทของงานวรรณกรรมเป็น เรื่องสั้นระดับประชาชน เรื่องสั้นระดับเยาวชน บทกวีระดับประชาชนและ บทกวีระดับเยาวชน

ผลการวิจัย

วรรณกรรมการเมืองพานแว่นฟ้าเล่มที่ 1 ปี พ.ศ. 2545 “คืบเดือนเพ็ญ”

ประเภทเรื่องสั้นระดับประชาชน เรื่องที่ได้รับรางวัลชนะเลิศได้แก่ “คืบเดือนเพ็ญ” ของอุเทน พรหมแดง เรื่องสั้นเรื่องนี้นำเสนอประเด็นปัญหาการเมืองในหลายด้านด้วยกัน ซึ่งถ้าจะมองปัญหาการเมืองที่ผ่านมามาจนถึงปี พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นปีที่มีการนำเสนอเรื่องสั้นเรื่องนี้ จะเห็นได้ว่าการเมืองช่วงที่ผ่านมาจะเป็นเรื่องการทุจริต การเลือกตั้งไม่เป็นไปตามครรลองประชาธิปไตยมีการใช้เงินซื้อเสียง และมีเหตุการณ์สำคัญได้แก่เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ซึ่งในเรื่องนี้แม้ผู้เขียนจะไม่ได้บรรยายละเอียดไว้อย่างชัดเจน แต่ก็พอจะคาดเดาเหตุการณ์ดังกล่าวได้ว่าเกิดในช่วงใด เรื่อง “ประชาธิปไตยในทางลัด” ผู้แต่งคือ แสงทอง บาลธนจักร์และเรื่อง “ผู้มีสิทธิ์” ผู้แต่งคือ ไชยา วรรณศรี สะท้อนให้เห็นภาพการเมืองใน 3 ประเด็นคือการเรียกร้องประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ การเรียกร้องประชาธิปไตยในอุดมคติ และการคอร์รัปชันของนักการเมือง โดยในเรื่องแรกได้นำเสนอการเรียกร้องประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ผ่านตัวละครที่เป็นผู้แทนราษฎรตอบคำถามชาวบ้านว่าผู้แทนฯมีหน้าที่อะไร ขณะที่เรื่อง “ผู้มีสิทธิ์” ของไชยา วรรณศรี พูดถึงการใช้ส่วนร่วมทางการเมืองโดยผู้เขียนสร้างให้ตัวละคร แยกการเมืองออกจากชีวิตประจำวัน และมองว่าการเมืองไม่ใช่เรื่องที่ควรเข้าไปยุ่ง เป็นทั้งการเรียกร้องประชาธิปไตยในอุดมคติ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

และเรียกร้องการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งแสดงถึงสิทธิและหน้าที่ในรัฐธรรมนูญของประชาชน และ ผู้เขียนมองการเมืองในเชิงอุดมคติ ในเรื่องสั้น “ภาพเก่า” ของ ชาตินรงค์ วิสตุกุล ได้แสดงให้เห็นถึง 3 ประเด็น ได้แก่ การเรียกร้องประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ การเรียกร้องความเป็นธรรม และแสดงถึงการมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยผู้เขียนได้สร้างตัวละครคือพนรี เรียกร้องประชาธิปไตยโดยโดยนักศึกษามหาวิทยาลัย ช่วงเดือนตุลาคม และใช้นักปราบเป็นสัญลักษณ์ของสันติภาพ ส่วนเรื่องสั้น “เรื่องนี้เรื่องนั้นเรื่องเดียวกัน” ผู้แต่งคือ “หลงบุเรศ” นำเสนอประเด็นประชาธิปไตยในอุดมคติ โดยมองว่าการเลือกตั้งเป็นการเลือกคนดี เลือกคนมาใช้งาน เรื่อง “จดหมายจากชายชรา” จะเสนอประเด็นเดียวกัน โดยมองประชาธิปไตยเชิงอุดมคติ ผู้เขียนสร้างตัวละครในรูปแบบเหนือจริง เป็นชายชราที่เขียนจดหมายถึงนายกรัฐมนตรีเมื่ออดีตชาติ โดยใช้สัญลักษณ์ของดอกไม้เป็นตัวแทนประชาธิปไตย ซึ่งการปลูกดอกไม้ทำให้ปัญหาการว่างงานและอาชญากรรมไม่เคยเกิดขึ้นเลยในรัฐบาลนี้ เพราะรายได้หลักของประเทศมาจากการปลูกดอกไม้ ผู้เขียนต้องการแสดงให้เห็นถึงประชาธิปไตยในอุดมคติที่สวยงาม เรื่องสั้น ตะแอะ ผู้แต่งคือ “วินทกานต์” นำเสนอ 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ สิทธิมนุษยชน การถูกกดขี่ และการเรียกร้องความเป็นธรรม เรื่องสั้น “นางรำ” ผู้แต่งคือ ก้าววิโรจน์ คำจามรงค์ เสนอประเด็นการถูกกดขี่จากนักการเมือง โดยตัวละครนางรำถูกนักการเมืองเกี้ยวพาราสี แต่นางปฏิเสธทำให้เขาเสียหน้า จึงไปฆ่าคนรักของนางรำ เรื่องสั้น “มองจากที่สูง” ผู้แต่งคือ ไพบุลย์ พันธุ์เมือง เสนอประเด็นการเรียกร้องความเป็นธรรมเช่นเดียวกัน โดยมองการใช้อำนาจของผู้มีอำนาจในการปกครอง การฆ่าคนที่เห็นต่างอย่างเห็นชีวิตเป็นมดปลวก ผู้เขียนเปรียบเทียบการฆ่ามดกับการฆ่าคนในมุมมองของผู้มีอำนาจ ไม่แตกต่างกัน เรื่องสั้น “กว่าจะรู้เดียงสา” ผู้แต่งคือ วัชร พะพรทอง เสนอประเด็นเหตุการณ์ทางการเมืองในอดีตเมื่อเกิดเหตุการณ์เดือนตุลาคม และได้ข้อสรุปว่า ไม่ว่าลัทธิใดก็ไม่มีแนวความคิดและคุณธรรมยิ่งใหญ่เทียบเท่าในหลวงของเรา

สรุปภาพรวมของรวมเรื่องสั้นวรรณกรรมพานแว่นฟ้าเล่ม 1 ปี พ.ศ. 2545 ในเล่มนี้ไม่มีบทกวีมีแต่เรื่องสั้นระดับประชาชนทั่วไป โดยเนื้อหาเล่มนี้ได้สะท้อนภาพการเมืองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเนื้อหาส่วนใหญ่จะเน้นไปที่การเรียกร้องประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ และการเรียกร้องประชาธิปไตยในอุดมคติ นอกจากนั้นปัญหาเรื่องการใช้อำนาจกดขี่ข่มเหงประชาชน การทุจริตคอร์รัปชัน ก็เป็นประเด็นที่วรรณกรรมได้นำเสนอออกมาค่อนข้างรอบด้าน ส่วนการนำเสนอเหตุการณ์เดือนตุลาคม มีนำเสนอเพียงเรื่องเดียว คือ “กว่าจะรู้เดียงสา”

วรรณกรรมการเมืองพานแว่นฟ้าเล่มที่ 2 ปี พ.ศ. 2546 “พานแว่นฟ้า”

วรรณกรรมการเมืองพานแว่นฟ้าเล่มที่ 2 ชื่อเรื่อง “พานแว่นฟ้า” แบ่งเป็นเรื่องสั้นประเภทประชาชนจำนวน 12 เรื่อง เรื่องสั้นการเมืองประเภทเยาวชนจำนวน 4 เรื่อง บทกวีการเมือง ประเภทประชาชน จำนวน 9 เรื่อง และบทกวีการเมืองประเภทเยาวชนจำนวน 8 เรื่องในเล่มนี้ในภาพรวมทั้งเรื่องสั้นและบทกวีนำเสนอประเด็นทางการเมืองที่หลากหลาย ในเกือบทุกประเด็น ดังนี้

เรื่องสั้นประชาชนทั่วไป เรื่อง “เหนือคมพักษ์” ผู้แต่งคือ ชิด ชยากร ได้รับรางวัลชนะเลิศ นำเสนอประเด็นการคอร์รัปชันของนักการเมือง โดยสร้างตัวละครให้เป็นรัฐมนตรีที่มีความคิดว่าการกระบัดสัตย์เป็นเรื่องธรรมดาสามัญ มีการซื้อสิทธิขายเสียง และมีชีวิตอย่างจอมปลอมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง เรื่องสั้นที่นำเสนอ ปัญหาความขัดแย้งของสามจังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่เรื่อง “กล่อมสบูของพ่อ” ผู้แต่งคือ วิน วนาคร ซึ่งเป็นเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ โดยเขียนถึงเหตุการณ์สามจังหวัดชายแดนใต้ ที่จังหวัดปัตตานี มีมุมมอง

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

เชิงบวกต่อใจเราได้ ว่าไม่ได้โหดร้ายเสมอไป พวกเขายังมีสำนึกในบุญคุณของผู้มีพระคุณ และมีน้ำใจที่ดี ในส่วนเรื่องสั้นที่นำเสนอประเด็นการเรียกร้องประชาธิปไตยในอุดมคติ การคอร์รัปชันของนักการเมือง สิทธิเสรีภาพ ตลอดจนการเรียกร้องความเป็นธรรม ได้แก่ เรื่อง “ทางเลือก” ผู้แต่งคือวันเสาร์ เชิงศรี “นักเล่านิทานยามราตรี” ผู้แต่งคือ สาคร พูนสุข “ผู้ป่วย” ผู้แต่งคือพจนารถ พจนปกรณ์ และ “มัจฉา-ผีเจ้านาย” ผู้แต่งคือ ชัญวลี ศรีสุโขทัย ในเรื่อง ซึ่งประเด็นการคอร์รัปชันเป็นเรื่องที่เป็นปัญหาของการเมืองไทยมานานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เรื่องสั้น “นักเล่านิทานยามราตรี” สะท้อนประเด็นการเมืองต้องการเห็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ไม่ใช่เผด็จการ และมองความสำคัญของสิทธิเสรีภาพของประชาชน เรื่องนี้สะท้อนภาพของการเมืองยุคตุลาคม 2516 สมัยที่เรียกว่า เผด็จการครองเมือง จนกระทั่งถึงรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี และมีนโยบายเรื่องการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ด้วยสันติวิธี โดยใช้การเมืองนำการทหารมา เรื่องสั้นเรื่องนี้สะท้อนภาพเหตุการณ์หลังจากปี 2525 ซึ่งเป็นสมัยคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยอ่อนแอลง และระบบทุนนิยมมีอิทธิพลในประเทศไทย เรื่องสั้น “ผู้ป่วย” ผู้แต่งคือ พจนารถ พจนปกรณ์ เรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงการของนักการเมือง สิทธิเสรีภาพ และการเรียกร้องความเป็นธรรม ผู้เขียนสร้างให้ตัวละครมีปัญหาทางด้านจิตใจเนื่องจากพบปัญหาการเรียนนมโรงเรียนบูด เรื่อง “มัจฉา-ผีเจ้านาย” นำเสนอในประเด็นผ่านทางตัวละครที่เป็นรัฐมนตรี เรื่อง “ผ้าพับ” ผู้แต่งคือ สมใจ สมคิด นำเสนอประเด็นการ โดยให้ความสะท้อนใจและสะท้อนกับผลตอบแทนของความซื่อสัตย์ แสดงให้เห็นถึงการเลือกตั้งที่ไม่ซื่อสัตย์ทำให้พ่ายแพ้ และต้องหมดเนื้อหมดตัว เรื่องสั้น “วีรชนนิรนาม” ผู้แต่งคือ สมใจ สมคิด พูดถึงเหตุการณ์วันที่ 14 ตุลาคม 2516 เรื่องสั้น “อุดมการณ์แห่งรัก” ผู้แต่งคือ ประมูล สัจจวิเศษ นำเสนอการเรียกร้องประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ และ การเลือกตั้งโดยอุดมคติ นักเขียนได้สะท้อนภาพประชาธิปไตยที่อยากให้เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย ซึ่งขัดแย้งกับสภาพจริงที่เกิดขึ้น เรื่อง “ฮัลโหล” ผู้แต่งคือ กร ศิริวัฒน์ นำเสนอภาพการเมืองผ่านเศรษฐกิจแบบฟองสบู่แตก โดยใช้วิธีการเขียนเชิงสัญลักษณ์ ด้วยการให้ภาพฟองสบู่จริงๆ มาเปรียบเทียบกับสภาวะเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น

ในเล่มนี้มีเรื่องสั้นการเมืองเยาวชนจำนวน 4 เรื่อง ในภาพรวมของเรื่องสั้นทั้ง 4 เรื่องนี้จะเขียนถึง คุณค่าของเสรีภาพ อำนาจของนักการเมือง การมองประชาธิปไตยว่า ยังไม่เต็มใบ และเขียนถึงเหตุการณ์วันมหาวิปโยค ตุลาคม โดยเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ เรื่อง “เรื่องเล่าจากขุนเขา” ของวินทกานท์ (ไม่มีรางวัลชนะเลิศ) ได้เขียนถึงการเมืองในอุดมคติ และการเห็นคุณค่าของเสรีภาพ ในส่วนของบทกวีการเมือง แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ ประเภทประชาชน และประเภทเยาวชน โดยประเภทประชาชนมี 9 บทและประเภทเยาวชนมี 8 บทบทกวีประเภทประชาชน “ต้นกล้า” ของชิต ชยากร ได้รับรางวัลชนะเลิศ เป็นการมองความหวังว่าจะมีประชาธิปไตยเกิดขึ้นในคนรุ่นใหม่ ที่ผ่านการต่อสู้ด้วยเลือดเนื้อของบรรพบุรุษ ถือเป็นต้นกล้าต่อไปในภาพรวมของบทกวีประเภทประชาชน จะเห็นว่า กวีมองการเมืองอย่างรอบด้าน แต่ส่วนใหญ่จะเน้นไปที่การมองประชาธิปไตยในอดีตที่ต้องผ่านการต่อสู้และยังมีความหวังใหม่ว่าประชาธิปไตยจะคงามในวันหนึ่ง และกวียังมองเรื่องการของนักการเมืองเป็นเรื่องสำคัญที่ทำให้ส่งผลกระทบต่อกระบวนการสร้างประชาธิปไตยในประเทศไทย ในส่วนของบทกวีประเภทเยาวชน ในภาพรวมมองประชาธิปไตยไม่ใช่แค่การเลือกตั้ง และเรียกร้องประชาธิปไตยในอุดมคติเป็นส่วนใหญ่

วรรณกรรมการเมืองพานแว่นฟ้าเล่มที่ 3 ปี พ.ศ. 2547 “ตานะฮ์อุมิ แผ่นดินมาตุภูมิ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

วรรณกรรมการเมืองผ่านแว่นฟ้าเล่มที่ 3 ชื่อเรื่อง “ตานะฮ์อุมิ แผ่นดินมาตุภูมิ” แบ่งเป็นเรื่องสั้นประเภทประชาชนจำนวน 12 เรื่อง เรื่องสั้นการเมืองประเภทเยาวชนจำนวน 5 เรื่อง บทกวีการเมือง ประเภทประชาชนจำนวน 12 เรื่อง และบทกวีการเมืองประเภทเยาวชนจำนวน 9 เรื่อง

ในเล่มนี้ในภาพรวมทั้งเรื่องสั้นและบทกวีนำเสนอประเด็นทางการเมืองที่หลากหลายมากกว่าในสองเล่มที่ผ่านมา โดยนำเสนอภาพการเมืองผ่านการดำเนินชีวิตประจำวัน ปัญหาแรงงานต่างชาติ การถูกเอารัดเอาเปรียบจากข้าราชการหรือนักการเมือง การมองเห็นช่องว่างของนโยบายรัฐบาลในการขึ้นทะเบียนคนจน อิทธิพลของนักการเมืองหรือผู้อิทธิพลทั้งหลายที่มีการ “อุ้ม” บุคคลที่ขัดผลประโยชน์ การเมืองท้องถิ่นกับอำนาจ หรือแม้แต่การใช้อำนาจของข้าราชการที่มีต่อข้าราชการประจำ นอกจากนี้ยังเขียนถึงปัญหาสามจังหวัดชายแดนใต้มากขึ้น เนื่องจากในสภาพจริง ความขัดแย้งเริ่มรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ทำให้นักเขียนมุ่งเสนอภาพดังกล่าวมากขึ้น

สำหรับวรรณกรรมประเภทบทกวี นักเขียนได้เสนอประเด็นการทุจริตในการเลือกตั้งมากที่สุด ตลอดจนมีการเรียกร้องประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์เป็นประเด็นหลัก

เรื่องสั้น “ตานะฮ์อุมิ แผ่นดินมาตุภูมิ” ผู้แต่งคือ นพ ปภยนาวัน เรื่องสั้นเรื่องนี้ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวด เขียนถึงปัญหาสามจังหวัดชายแดนใต้ สะท้อนภาพความขัดแย้งที่ร้ายลึก เรื่องสั้น “ปัจจัยแห่งชีวิต” ผู้แต่งคือ ขวัญยืน ลูกจันทร์ เรื่องสั้นเรื่องนี้ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ เขียนถึงระบบทุนนิยมในสังคมประชาธิปไตย ทำให้มองเห็นภาพสะท้อนสังคมปัจจุบันที่เป็นวัตถุนิยม เรื่องสั้น “กลับจากสมรภูมิ” ผู้แต่งคือ ชิด ชยากร เปรียบเทียบวีรบุรุษหรือวีรชนของโอลิมปิก กับวีรบุรุษที่เสียชีวิตในเหตุการณ์สามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งก็เป็นวีรบุรุษเหมือนกัน เรื่องสั้น “ใกล้ร้าน” ผู้แต่งคือ กร ศิริวัฒน์ เขียนถึง ปัญหาสามจังหวัดชายแดนใต้ และประชาธิปไตยที่ไม่สมบูรณ์ นักการเมืองทุจริต เรื่องสั้น “คำแรงที่รอคอย” ผู้แต่งคือ วันเสาร์ เชิงศรี เรื่องสั้น “งานลับ” ผู้แต่งคือ ชิด ชยากร เรื่องสั้น “มะเต๊าะ...ผู้ไม่มีหลายเลข” ผู้แต่งคือ ปกาศิต แมนไทยสงค์ ทั้งสามเรื่องพูดถึงประเด็น และการเรียกร้องความเป็นธรรม ตลอดจนสะท้อนถึงภาพของสิทธิมนุษยชนของคนงานชาวพม่า การถูกกดขี่ข่มเหง ความไม่ซื่อสัตย์ของมนุษย์ เรื่องสั้น “เมืองคนหาย” ของวินทกานท์ สะท้อนภาพการใช้อำนาจกดขี่เพื่อประโยชน์ของตนเอง ด้วยการอุ้มหายของนักเคลื่อนไหวต่างๆ โดยใช้วิธีการเขียนแนวเหนือจริง เรื่องสั้น “เมื่อวันนั้นมาถึง” ผู้แต่งคือ ยงยุทธ หนูเนียม แสดงถึงการเรียกร้องประชาธิปไตยในอุดมคติและมองว่าประชาธิปไตยจะเกิดขึ้นได้ต้องใช้พลังการเปลี่ยนแปลงซึ่งนับเป็นคุณประโยชน์ต่อชุมชน ต่อสังคมและต่อประเทศชาตินั้น จะบังเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อวันแห่งการมีส่วนร่วมของประชาชนมาถึงเท่านั้น เรื่องสั้น “ระบำหุ่น” ผู้แต่งคือ ชัยวุฒิ ศรีสุโข เรื่องสั้นเรื่องนี้นำเสนอภาพชัดเจนจากการถูกกดขี่จากข้าราชการการเมือง และการเรียกร้องความเป็นธรรม เพราะข้าราชการที่กระด้างกระเดื่องกับข้าราชการเมืองก็จะถูกอำนาจสั่งย้าย เรื่องสั้น “ราคาของแผ่นดิน” ผู้แต่ง อนุสรณ์ มาราสา สะท้อนภาพการถูกกดขี่จากนักการเมืองท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเมืองการปกครองปัจจุบัน เรื่องสั้น “รางวัลของแม่” ผู้แต่งคือ วิน วนาคร ชี้ให้เห็นถึงการเล่นพรรคในการให้รางวัลแก่ผู้เสียสละ

เรื่องสั้นระดับนักเรียน จำนวน 5 เรื่อง “ผู้พิทักษ์” ผู้แต่ง คือเด็กหญิงนิลุบล บุตรไชย เป็นเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ (ไม่มีเรื่องได้รับรางวัลชนะเลิศ) สะท้อนให้เห็นถึงรัฐธรรมนูญข้อที่กล่าวถึงสิทธิและเสรีภาพ เมื่อมารดาถูกพ่อเลี้ยงทำร้าย สะท้อนภาพคนจน ไม่มีการศึกษา ขาดความรู้เรื่องสิทธิเสรีภาพตาม

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

รัฐธรรมนูญ เรื่องสั้น “แง่มุมที่แตกต่าง” ผู้แต่งคือ ศุภชัย ขุนจรพูดถึงประเด็นการเลือกตั้งที่มีการซื้อเสียง โดยเสนอ มุมมองสองมุม มีทั้งนักการเมืองที่ดี และไม่ดี แต่ในที่สุดนักการเมืองที่ดีก็ไม่ได้รับการเลือกตั้ง เรื่องสั้น บท พิสูจน์ ..โลก ...ความจริง (แสนโหดร้าย) ผู้แต่งคือ ธนา อัครมาส สะท้อนภาพการการเลือกตั้ง ซื้อเสียงด้วยเงิน เพียง 100 บาท เรื่องสั้น “ฟ้าสาग” ผู้แต่งคือ วลัยลักษณ์ สมจินดาพูดถึงรัฐประหารและการเลือกตั้งซึ่งเป็นรูปแบบ หนึ่งของการเป็นประชาธิปไตยเรื่องสั้น “เมล็ดพันธ์แห่งประชาธิปไตย” ผู้แต่งคือ พิณทิพย์ ลายธีระพงศ์ สะท้อน ภาพให้เห็นการใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง การทุจริต โดยเสนอว่า การเป็นนักการเมืองที่ดี สุดท้ายก็ ถูกยิงตาย

ในส่วนของบริษัทการเมืองซึ่งเป็นระดับประชาชน ภาพรวมคือการซื้อสิทธิขายเสียง มองนักการเมืองใน แง่ลบ ต่อต้านเผด็จการ แต่ก็ยังมีบางบทกวีที่ยังมีความหวัง มองประชาธิปไตยในด้านบวก และมองผ่าน ประวัติศาสตร์การเรียกร้องจนถึงวันประชาธิปไตยเบ่งบาน บางส่วนสะท้อนภาพสามจังหวัดชายแดนใต้สะท้อน ภาพคนจน และคนแก่ที่ไปเลือกตั้งแต่ไปฉีกบัตรเพราะความไม่รู้จึงถูกจับติดคุก กลุ่มที่มองประชาธิปไตยใน ประเด็นมีมากที่สุด ได้แก่ บทกวี “ตลาดนัดการเมือง” ผู้แต่งคือ ชัยพร ศรีโบราณ ซึ่งได้รับรางวัลชนะเลิศ

ในส่วนของบริษัทระดับนักเรียนส่วนใหญ่มองประชาธิปไตยในด้านบวกมีความหวัง และเน้นการ เลือกตั้งที่ประชาชนไม่อ่อนไหวกับสืบทอด

วรรณกรรมการเมืองพานแว่นฟ้าเล่มที่ 4 ปี พ.ศ. 2548 “วาวแสงแห่งศรัทธา”

วรรณกรรมการเมืองพานแว่นฟ้าเล่มที่ 4 ชื่อเรื่อง “วาวแสงแห่งศรัทธา” แบ่งเป็นเรื่องสั้นประเภท ประชาชนจำนวน 8 เรื่อง บทกวีการเมือง ประเภทประชาชน จำนวน 8 เรื่อง ในเล่มนี้ไม่มีระดับเยาวชน ภาพรวมทั้งเรื่องสั้นและบทกวีนำเสนอประเด็นทางการเมืองด้านการเรียกร้องประชาธิปไตยสมบูรณ์ การเรียกร้องประชาธิปไตยในอุดมคติ การเสนอปัญหา การซื้อสิทธิขายเสียงจะมีจำนวนมาก ตลอดจนมองปัญหา เรื่องชีวิตความเป็นอยู่ที่ถูกกระทบจากรัฐบาล เช่นปัญหาการไล่ที่โดยใช้อำนาจรัฐ ในส่วนของบทกวีส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียกร้องประชาธิปไตย และเริ่มมีเนื้อหาแสดงถึงความขัดแย้งทางการเมืองปัจจุบัน

เรื่องสั้น “วาวแสงแห่งศรัทธา” ผู้แต่งคือ วัชร สัจจะสารสิน เป็นเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ซึ่งมอง การเมืองใน 3 ประเด็นด้วยกันคือ การเรียกร้องประชาธิปไตยสมบูรณ์ การเรียกร้องประชาธิปไตยในอุดมคติ และ เสนอปัญหาการ อย่างไรก็ตาม เนื้อเรื่องยังแสดงถึงความหวังว่า สักวันหนึ่งเราจะมีประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ และ การในการเลือกตั้งจะต้องพ่ายแพ้ ผู้เขียนเสนอภาพในเชิงสร้างสรรค์ว่า การเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ในที่สุดก็ชนะได้ เหมือนในความมืดก็ยังมองเห็นแสงสว่างอยู่ไกลๆ เรื่องสั้น “อุดมการณ์ของคนเผ่าผี” ผู้แต่งคือ ดร.ณิ เดชานุสรณ์ มีเนื้อหาสะท้อนเรื่องการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามผู้เขียนมองประชาธิปไตยใน ด้านบวก โดยแสดงให้เห็นว่า คนที่มีอาชีพไม่ได้สูงส่งนัก แต่มีอุดมการณ์ และมีการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่ง ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ เรื่องสั้น “วิถีแห่งสัตว์” ผู้แต่งคือ เรืองณรงค์ เกตุพินิจ นำเสนอประเด็นการถูกกดขี่ข่มเหง จากนักการเมือง และการเรียกร้องความเป็นธรรม ก่อนจะสะท้อนภาพอุดมการณ์ที่สูญหาย กลับเข้าสู่วงจร ผลประโยชน์ ปลาใหญ่กินปลาเล็ก เรื่องสั้น “ไม่แน่” สะท้อนภาพการเมืองที่มีปัญหาการเลือกตั้งและการใช้ อำนาจในหน้าที่ โดยไม่คำนึงถึงผู้อื่น เรื่องสั้น “เล็กเล็ก” ผู้แต่งคือ ธิปราราช ชินทัตต์ สะท้อนภาพการเมืองเป็นเรื่อง ของผลประโยชน์ส่วนๆ โดยไม่คำนึงถึงความดีความงามใดๆ ทั้งสิ้น เรื่องสั้น “แผ่นดินของใคร” ผู้แต่งคือ อรุมา

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

แซ่เดียว เขียนถึงความขัดแย้งในสามจังหวัดชายแดนใต้ พูดถึงเหตุการณ์การเผาโรงเรียน การวางระเบิด เรื่องสั้น “กว่าพรุ่งนี้จะมาเยือน” ผู้แต่งคือ วันเสาร์ เชิงศรี เขียนถึงสถานการณ์ความรุนแรงของสามจังหวัดชายแดนใต้ เหมือนกัน โดยสะท้อนภาพครอบครัวมุสลิมที่มีลูกชายชื่อ มาแอะ เป็นกลุ่มโจรได้ เรื่องสั้นสะท้อนให้เห็นถึงการใช้อำนาจของบุคลากรของรัฐต่อประชาชน แม้แต่เรื่องที่ดูเหมือนว่าเป็นเรื่องเล็กแต่แท้จริงแล้ว มันเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน และไม่ว่านี่คือสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดความเกลียดชังต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมา เรื่องสั้น “ปั้นเลขเป็นตัว” ผู้แต่งคือ ชัยวุฒิ ศรีสุโข สะท้อนภาพการแย่งชิงเวลา

บทกวี “นาฬิกาสงคราม” ผู้แต่งคือ วิสุทธิ์ ขาวเนียม เป็นบทกวีที่ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ (ไม่มีรางวัลชนะเลิศ) พูดถึงความขัดแย้งทางการเมืองจนเกิดมิลิแทเรีย คนฆ่ากันตายด้วยความขัดแย้งจำนวนมาก กระทั่งกลบสารของประชาธิปไตย บทกวีจำนวน 7 บท ได้แก่ “การเมือง” ผู้แต่งคือ นิยม เจริญโท “คำฝากจากคนรุ่นก่อน” ผู้แต่งคือ ศิริสุพร แจ่มอัน “ภาพสามมิติของประชาธิปไตยไทย” ผู้แต่งคือ เพ็ญญู เปลี่ยนภู “สี่ปีที่เปล่าเปลี่ยว” ผู้แต่งคือ ชัยพร ศรีโบราณ “อำนาจแห่งปวงชน” ผู้แต่งคือ ด.ต. ระวินทร์ทองลิมา “ทิพยชาติ (ธาตุแห่งความเป็นไทย)” ผู้แต่งคือ สุขุมพจน์ คำสุขุม มีเนื้อหาสะท้อนความต้องการประชาธิปไตยที่สมบูรณ์เหมือนกันเป็นหลัก และเสนอปัญหา และบทกวี “สิทธิของปวงชนบนแผ่นดิน” ผู้แต่งคือ วศินี ศัลยคุปต์ ต้องการประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

วรรณกรรมการเมืองพานแว่นฟ้าเล่มที่ 5 ปี พ.ศ. 2549 “การจากไปของนกเค้า”

วรรณกรรมการเมืองพานแว่นฟ้าเล่มที่ 4 ชื่อเรื่อง “การจากไปของนกเค้า” แบ่งเป็นเรื่องสั้นประเภทประชาชนจำนวน 12 เรื่อง บทกวีการเมือง ประเภทประชาชน จำนวน 12 เรื่อง ในเล่มนี้ไม่มีระดับเยาวชน

ภาพรวมของการสะท้อนภาพการเมืองเล่มนี้ ประกอบไปด้วยประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองปัจจุบันเป็นหลัก การของนักการเมือง การสะท้อนเหตุการณ์เรียกร้องประชาธิปไตยในอดีต และเหตุการณ์ความรุนแรงของสามจังหวัดชายแดนใต้

เรื่องสั้น “การจากไปของนกเค้า” ผู้แต่งคือ วิน วนาคร เป็นเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ สะท้อนถึงความขัดแย้งทางการเมืองปัจจุบันและปัญหาความขัดแย้งของสามจังหวัดชายแดนใต้ แผ่นดินเต็มไปด้วยระเบิด พระสงฆ์ออกบิณฑบาตรด้วยอันตรายตลอดเวลา ผู้เขียนสะท้อนภาพสามจังหวัดชายแดนใต้ออกมาได้อย่างน่าสะทือนใจ โดยนำเสนอประเด็นการเมืองด้านนโยบายการแก้ไขปัญหาที่ล้มเหลวเรื่องสั้น “ความหวังจากถ้ำขะ” ผู้แต่งคือ ชิด ชยากร สะท้อนภาพความขัดแย้งทางการเมืองในปัจจุบัน เช่นกันในยุคสมัยที่มีการขับไล่ นายกรัฐมนตรี ซึ่งในปี 2549 การเมืองไทยวุ่นวาย เกิดความแตกแยกแบ่งพวกแบ่งฝ่ายกันอย่างชัดเจน แต่ผู้เขียนก็สะท้อนภาพการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์โดยใช้สัญลักษณ์ สายรัดข้อมือสีเหลืองที่เป็นสัญลักษณ์สำคัญอย่างหนึ่ง เรื่องสั้น “จตุรพัก” ผู้แต่งคือ อดอม ขุนเพชร สะท้อนภาพปัญหาการเลือกตั้ง การหาเสียง การพยายามทำความเข้าใจกับประชาธิปไตยให้ชาวบ้านแต่แฝงผลประโยชน์ของตนเอง เรื่องสั้น “ชนชั้นแห่งดอกไม้” ผู้แต่งคือ เจษฎา ศรีวัฒนเมธากุล การแบ่งชั้นวรรณะโดยเปรียบเทียบกับดอกไม้ เช่นดอกด้อยดั่งกับ ดอกกุหลาบ สะท้อนความไม่เท่าเทียมของสังคม เรื่องสั้น “เท่าไร” ผู้แต่งคือ กร ศิริวัฒน์ สะท้อนปัญหาการกลโกงเลือกตั้ง หาเสียง ใช้เล่ห์เพทุบาย ให้สินบนเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองของตนเอง เรื่องสั้น “ผู้พิทักษ์” ผู้แต่งคือ ประกาศิต คนไฉ สะท้อนภาพการหาผลประโยชน์จากการเลือกตั้งของการเมืองท้องถิ่น และการใช้ความรุนแรงในการข่ม

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

มากันเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง เรื่องสั้น “ผู้รับผิดชอบ” ผู้แต่งคือ วุฒิ วัชรระ นำเสนอภาพความขัดแย้งทางการเมืองปัจจุบัน การแบ่งฝ่าย ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจกัน และเป็นศัตรูกัน ทั้งๆ ที่แต่เดิมเคยมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันมาก่อน เรื่องนี้นักเขียนถามหาความรับผิดชอบต่อสังคมความขัดแย้ง และมองว่าควรเป็นความรับผิดชอบต่อร่วมกัน เนื่องจากเราอยู่ไปไม่ได้แล้ว เรื่องสั้น “แพ้คัดเข้า” ผู้แต่งคือ กรกช บุตรสิน สะท้อนภาพอำนาจนักการเมือง การโค่นล้มกันเองเพื่อแย่งชิงอำนาจ และมองว่าคุณธรรมจริยธรรมในหมู่นักการเมืองแท้จริงไม่มี เรื่องสั้น “มือสุดท้าย” ผู้แต่งคือ ชาร ยูทธชัยดิษฐ์ สะท้อนภาพนักการเมืองกินเลือดเนื้อประชาชน โดยเขียนแนวเหนือจริง เรื่องสั้น “อนุสาวรีย์” ผู้แต่งคือ ผา นางคอย เสนอประเด็นการเรียกร้องประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ และสะท้อนว่าประชาธิปไตยไม่ใช่ฟังแค่เสียงส่วนใหญ่ แต่ต้องฟังเสียงส่วนน้อยด้วย นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงการแลกมาด้วยเลือดเนื้อในการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งประชาธิปไตย เรื่องสั้น “อาหารมื้อค่ำ” ผู้แต่งคือ อุเทน พรหมแดง นำเสนอความขัดแย้งการเมืองในปัจจุบันที่มีการแบ่งฝ่ายอย่างเห็นได้ชัด และแสดงให้เห็นถึงภาวะเงินสะพัดเมื่อเกิดการประท้วงขึ้น เรื่องสั้น “ไอ้เกร็ดทอง” ผู้แต่งคือ ดอกหญ้าขาว เสนอภาพ การตัดสินใจ ซึ่งจะนำความวิบัติมาให้ผู้ตัดสินใจนั้นๆ เป็นการสะท้อนภาพการเมืองในยุคปัจจุบันที่ปัญหาการยังไม่หมดไป

ในส่วนบทกวีการเมือง ในภาพรวมนำเสนอประเด็น การเรียกร้องประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ปัญหาความขัดแย้งสามจังหวัดชายแดนใต้ และการเรียกร้องไม่ให้มีการในการเลือกตั้ง

วรรณกรรมการเมืองพานแว่นฟ้าเล่มที่ 6 ปี พ.ศ. 2550 “เราติดอยู่ในแนวรบเสียแล้วแม่มัน!”

วรรณกรรมการเมืองพานแว่นฟ้าเล่มที่ 4 ชื่อเรื่อง “เราติดอยู่ในแนวรบเสียแล้วแม่มัน!” แบ่งเป็นเรื่องสั้นประเภทประชาชนจำนวน 12 เรื่อง บทกวีการเมือง ประเภทประชาชน จำนวน 12 เรื่อง ในเล่มนี้ไม่มีระดับเยาวชนเรื่องสั้น “เราติดอยู่ในแนวรบเสียแล้วแม่มัน!” ผู้แต่งคือ ดุสิต หวัน เสนอปัญหาความขัดแย้งของคนในชาติที่ขยายมาจากชายแดนใต้ เป็นการสะท้อนปัญหาที่ร้ายแรงกว่าความขัดแย้งในภาคใต้ปกติ โดยจากทุบรถเหตุการณ์เกิดขึ้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งห่างไกลจากชายแดนใต้เป็นพันกิโลเรื่องสั้นเรื่องนี้สะท้อนมุมมองที่ลุ่มลึกของความแตกแยกของคนในสังคมได้เป็นอย่างดี เรื่องสั้น “แม่วปวย” ผู้แต่งคือ วารุ วัชรรัตน์ เสนอภาพการเมืองผ่านแม่วปวยทำให้ต้องดูแล เป็นสาเหตุสำคัญทำให้ไม่สามารถไปเลือกตั้งได้ เลยถูกตัดสิทธิ์ทางการเมือง เรื่องสั้น “แกง” ผู้แต่งคือ กันต์ธร อักษรนำ เรื่องสั้นเรื่องนี้นำเสนอเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติภาพแม้จะมีความแตกต่างกัน เรื่องสั้น “ในทัศนะของคนบาป” ผู้แต่งคือ เฉช อัคร เสนอภาพการทุจริตเชิงนโยบาย การทรยศหักหลัง ชื่นเชิง เอาตัวรอด และเสนอปัญหาความขัดแย้งของสามจังหวัดชายแดนใต้เรื่องสั้น “ผู้ล่า” ผู้แต่งคือ เริง ณรงค์ เกตุพินิต เสนอภาพการทุจริตเงินคือพระเจ้า แม้ว่าแต่เดิมจะเคยมีอุดมการณ์ แต่อุดมการณ์ก็หายไปเมื่อได้เป็นนายกเทศมนตรี เรื่องสั้น “ผู้ถูกเช็ดเตี๋ย” ผู้แต่งคือ ชัยพร ศรีโบราณ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตเช่นเดียวกันเรื่องสั้น “ผู้ว่าฯกินถ้วยเตี๋ย” ผู้แต่งคือ พจนารัตน์ พจนปกรณณ์ สะท้อนภาพการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย และการดูแลประชาชน เรื่องสั้นเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นชัดถึงชนชั้นปกครองของไทย การยอมรับกับอำนาจของข้าราชการระดับสูง หรือนักการเมือง ในสังคมไทย ที่ฝังรากลึกอยู่ในวัฒนธรรมไทยมาช้านานทุกยุคทุกสมัย นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงการดูแลประชาชน ตลอดจนความเท่าเทียมกัน เรื่องสั้น “ลมหายใจของแม่” ผู้แต่งคือ วันเสาร์ เชิงศรี สะท้อนความรุนแรงสามจังหวัดชายแดนใต้ ความขัดแย้งของเจ้าหน้าที่รัฐอันนำไปสู่ความไม่เข้าใจกัน เรื่องสั้นเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงภาพความจริงที่เกิดขึ้นว่า ทุกภาคส่วนมี

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ความสำคัญต่อกัน การหลงผิดทำลายล้าง การเข่นฆ่ากัน ด้วยความหลงผิดก็จะส่งผลร้ายอย่างที่เราเห็นเรื่องสั้น “วันใหม่” ผู้แต่งคือ ศกศนาธิป เสนอภาพของการร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี 50 และการล้มรัฐธรรมนูญซึ่งทำให้มองเห็นภาพของประชาธิปไตยที่ไม่สมบูรณ์เรื่องสั้น “สี่แยกสมมุติ” ผู้แต่งคือ ศิริมงคล แท้สูงเนิน เสนอภาพความขัดแย้งทางการเมืองในปัจจุบันที่มีการแบ่งฝ่ายอย่างชัดเจน เมื่อมีการประท้วงเกิดขึ้น ก็เป็นการประท้วงที่เกิดจากการว่าจ้างมาประท้วง ประชาธิปไตยไม่ใช่แบบนี้ เป็นการสะท้อนภาพปัจจุบันของการเมืองไทย เรื่องสั้น “หมู่บ้านสีแดง” ผู้แต่งคือ อนุสรณ์ มาราสา สะท้อนภาพความรุนแรงของสามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งสาเหตุหนึ่งเกิดจากความเข้าใจผิด การไม่เข้าใจกันของประชาชนทำให้เกิดความขัดแย้งกันขึ้น

บทกวี ในภาพรวมสะท้อนปัญหาขัดแย้งสามจังหวัดชายแดนใต้ สะท้อนประวัติศาสตร์การได้มาซึ่งประชาธิปไตย การเรียกร้องประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์ และนำเสนอภาพที่ผิดหวังกับรัฐประหาร ซึ่งถือว่าไม่ใช่ประชาธิปไตย

วรรณกรรมการเมืองพานแว่นฟ้าเล่มที่ 7 ปี พ.ศ. 2551 “สะพาน”

วรรณกรรมการเมืองพานแว่นฟ้าเล่มที่ 4 ชื่อเรื่อง “สะพาน” แบ่งเป็นเรื่องสั้นประเภทประชาชนจำนวน 12 เรื่อง บทกวีการเมือง ประเภทประชาชน จำนวน 12 เรื่อง ในเล่มนี้ไม่มีระดับเยาวชน

ในภาพรวมของเล่มนี้ นำเสนอภาพความขัดแย้งทางการเมืองปัจจุบันมากยิ่งขึ้น ตามสถานการณ์ปัจจุบันสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริศิลป์ บุญจรัส เรื่องนวนิยายกับสังคมไทย (2547, หน้า 5) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมเป็นเรื่องที่ไม่อาจปฏิเสธได้ ทั้งนี้เพราะนักเขียนคนเดียวเปรียบเสมือนคนสามคน คือเป็นนักประพันธ์ เป็นหน่วยหนึ่งของคนรุ่นนั้น และเป็นพลเมืองของสังคมและยังมีประเด็นการเรียกร้องประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ การทุจริตที่มาตลอดระยะเวลาที่ประเทศไทยมีระบอบการปกครองเป็นประชาธิปไตย โดยเรื่องสั้น “สะพาน” ผู้แต่งคือ วัฒน์ ขวัญแก้ว เป็นเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ นำเสนอภาพสะท้อนของการลงเลือกตั้งทำให้คนที่เคยรักกัน กลายเป็นต้องมาอยู่ฝ่ายตรงข้าม แต่ก็ยังมีความหวังว่าวันหนึ่งจะมีสะพานที่เชื่อมความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายให้กลับมาสัมพันธ์ภาพที่ดีดังเดิมได้ เรื่องสั้น “มหกรรมคอนเสิร์ตของคนเฒ่าคนแก่” ผู้แต่งคือ วิรพงษ์ สุนทรจิตตราวัฒน์ ผู้เขียนนำเสนอภาพสะท้อนของความแตกแยกทางการเมืองในปัจจุบัน เรื่องสั้น “เด็กหญิงผู้ฝันอยากเป็นนายกรัฐมนตรี” ผู้แต่งคือ ประภาศิต คนไฉ เสนอภาพการเรียกร้องประชาธิปไตยใน 3 ประเด็นคือ การเรียกร้องประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ และอยู่ในอุดมคติ ปฏิเสธรัฐประหาร ตลอดจนเสนอปัญหาการ นักการเมืองดีแต่พูด แต่ทำตรงกันข้ามกับสิ่งที่พูด เรื่องสั้น “ตามปกติ” ผู้แต่งคือ นรพลก ประณูทนรพาลความ นำเสนอภาพขัดแย้งสามจังหวัดชายแดนใต้ ภาพความขัดแย้งการเมืองปัจจุบันที่มีการแบ่งฝ่ายอย่างชัดเจน การ เกิดขึ้นในหมู่นักการเมืองและข้าราชการ โดยมีน้ำเสียงประชดประชันว่าทุกเหตุการณ์นั้นคือความปกติ ตลอดจนการที่ทหารพูดว่าไม่ปฏิวัติ แต่ความแน่นอนคือไม่แน่นอน ตามปกตินั่นเอง เรื่องสั้น “ในที่สุด” ผู้แต่งคือ ศิริมงคล แท้สูงเนิน เป็นการมองประชาธิปไตยแบบสมบูรณ์และแบบในอุดมคติ เรื่องสั้น “ประชาธิปไตยในดอกไม้ไฟ” ผู้แต่งคือ บำเพ็ญ ไมตรีโสภณสิทธิ เสนอภาพในการที่จะพูดความจริงเพื่อให้คนบริสุทธิ์ปลอดภัย ซึ่งจัดว่าเป็นการเรียกร้องหรือรวมถึงการคาดหวังประชาธิปไตยที่สมบูรณ์

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ในกลุ่มที่เสนอภาพของความขัดแย้งทางการเมืองในปัจจุบัน ได้แก่เรื่องสั้น “ปีกแห่งเสรีภาพ” ผู้แต่งคือ เกริกิชฎี พละมาตร์ เสนอประเด็นการชุมนุมประท้วงแบ่งแยกสีความขัดแย้งทางการเมืองทำลายมิตรภาพของเพื่อน

เรื่องสั้น “ไปให้ถึงจุดหมาย” ผู้แต่งคือ ชมัยพร มาลัยทัต เสนอให้เห็นภาพว่า ความสามัคคีไม่แบ่งแยกสี จะช่วยให้ปลอดภัย เรื่องสั้น “เพราะธงผืนนั้น” ผู้แต่งคือ จันทรา รัศมีทอง เสนอภาพความขัดแย้งทางการเมืองเป็น ประเด็นหลักของปัญหาภายในครอบครัว เรื่องสั้น “มิกองวศุบุนไหล่ทาง” ผู้แต่งคือ มนต์รี ศรีรงค์ เสนอภาพ เปรียบเทียบความแตกแยกโดยใช้นวนเป็นสัญลักษณ์ของการแบ่งสีเหลือง สีแดง สูดท้ายเหลือแต่ความโดดเดี่ยว ของมนุษย์ เรื่องสั้น “หนานบุญชายข้าว” ผู้แต่งคือ ณัฐวัฒน์ อุทจักร สะท้อนภาพปัญหาเศรษฐกิจชาวนา

ในภาพรวมของบทกวีในเล่มนี้จะเป็นการมองการเมืองและประชาธิปไตยในอุดมคติ หรือการเรียกร้อง ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์เป็นส่วนใหญ่ เช่นเดียวกันที่กวียังมีความหวังที่จะเห็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้พบว่า วรรณกรรมทั้ง 7 เล่ม นักเขียนนำเสนอเรื่องในประเด็นการเรียกร้องด้านประชาธิปไตย ที่สมบูรณ์มากที่สุด ซึ่งการเรียกร้องประชาธิปไตยที่สมบูรณ์นั้น นักเขียนจะนำเสนอผ่านเรื่องราวที่ต่อต้านเผด็จ การ ความต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง ตลอดจนการเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตย ซึ่ง น่าจะเกิดจากการที่นักเขียนเห็นว่า การเมืองการปกครองที่ผ่านมา ประเทศไทยยังไม่มีความเป็นประชาธิปไตยที่ สมบูรณ์ เนื่องจากเกิดปัญหาการยึดอำนาจมาโดยตลอด และปัญหาการเลือกตั้งที่พบว่ามี การซื้อสิทธิขายเสียงมา ตลอดจนกัน ทำให้เกิดผลกระทบต่อระบอบประชาธิปไตย โดยพบว่าในเรื่องสั้นจำนวน 16 เรื่อง บทกวีจำนวน 24 เรื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของอุไรวรรณ ธนะสฤติย์ ที่มีความเห็นว่า การที่ประชาธิปไตยยังไม่สมบูรณ์นั้นเกิด จากโครงสร้างประชาธิปไตยไม่เข้มแข็ง และลักษณะสำคัญทางการเมืองไทยที่ขาดหายไปจากระบบ คือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ และการเมืองภาค ประชาชนที่เข้มแข็ง (http://kpi.ac.th/media/pdf/M7_158.pdf) เช่นเดียวกับ ชัยอนันต์ สมุทรวณิช ที่มีความเห็น ว่าพรรคการเมืองไทยยังทำหน้าที่ได้ไม่สมบูรณ์ เพราะมุ่งเน้นไปในเรื่องแข่งขันการเลือกตั้งแต่เพียงอย่างเดียว (ชัย อนันต์ สมุทรวณิช, 2552)

1. ด้านการเรียกร้องรัฐธรรมนูญในแบบอุดมคติ เรื่องสั้นและบทกวีทั้ง 7 เล่มต่างนำเสนอภาพการเมือง ในประเด็นนี้ โดยพบว่าในเรื่องสั้นจำนวน 14 เรื่อง บทกวีจำนวน 3 เรื่อง ประเด็นหลักคือ ต้องการเห็นรัฐธรรมนูญ ที่ดีที่สุด มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน สาเหตุที่ยังอยู่ในอุดมคติ ก็เพราะว่า รัฐธรรมนูญแบบที่นักเขียนต้องการ ยัง ไม่มีจริง สอดคล้องกับแนวคิดของ ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ที่ชี้ให้เห็นว่า ระบอบประชาธิปไตยของไทยพัฒนาตรง ข้ามกับความฝันของนักอุดมคติ (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, 2551)

2. ด้านการต่อต้านการคอร์รัปชันของนักการเมืองโดยพบว่าในเรื่องสั้นจำนวน 21 เรื่อง บทกวีจำนวน 8 เรื่องที่มองในประเด็นนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการทุจริตการเลือกตั้งของนักการเมือง สอดคล้องกับการศึกษา สถานการณ์ของประเทศไทย จากการจัดอันดับองค์การเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (ซีวีรธ มนอัคระผดุง, 2555

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

หน้า 6) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2554 ว่าคำดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์การของประเทศไทยมีคะแนนต่ำสุด การศึกษานี้มีความสอดคล้องกับธนาคารโลก พบว่า ประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2546-2547 มีค่า “ดัชนีการมีสิทธิมีเสียงและความโปร่งใสที่สุด” นั้น ได้ลดต่ำลงมาตลอดและถึงจุดต่ำสุดในปี พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นสองปีที่เกิดความผันผวนในสภาวะทางการเมืองการปกครองของไทย

3. ด้านสิทธิเสรีภาพของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยโดยพบว่ามีเรื่องสั้นจำนวน 4 เรื่อง บทกวีจำนวน 1 เรื่องที่มองในประเด็นนี้ ส่วนใหญ่นักเขียนจะสะท้อนภาพการถูกจำกัดสิทธิของบุคคลโดยโอกาส เช่น ชาวเขาที่ไม่มีบัตรประชาชน หรือคนจนที่ไม่มีโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐเนื่องจากต้องใช้เวลาในการทำมาหากิน และด้อยการศึกษา เรื่องสิทธิเสรีภาพนับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตยสอดคล้องกับความเห็นของ อมร รัชาสัตย์ (2543: 449) ที่ว่า สิทธิเสรีภาพของประชาชนนับว่าเป็นหัวใจของระบอบประชาธิปไตย ต่างกับระบอบเผด็จการที่ถือว่าคนเป็นทาสของรัฐและผู้มีอำนาจ ซึ่งพร้อมจะใช้มาตรการที่โหดร้ายเกินมนุษยธรรมคาเพื่อบังคับให้ประชาชนอยู่ในอำนาจ

4. ด้านการเรียกร้องความเป็นธรรมโดยพบว่ามีเรื่องสั้นจำนวน 9 เรื่องที่เสนอประเด็นนี้ ส่วนใหญ่นักเขียนเสนอให้เห็นในประเด็นความไม่เท่าเทียม การไม่ได้รับความเป็นธรรมจากคำแรง การที่ผู้มีอำนาจทางการเมืองขัดแย้งข้อกล่าวหาให้เป็นผู้ผิดแทนคนผิดที่แท้จริง ซึ่งปัญหานี้ นับว่าเป็นการทำลายระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับความเห็นของ ชีระสิน เดชารักษ์ และชีระพงษ์ ศังคณา (2556: 188) ที่มีความเห็นว่า ความเป็นธรรมทางสังคมมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเสมอภาคให้คนในสังคม ซึ่งคนต้องเท่ากัน ต้องได้รับความยุติธรรมอย่างเสมอภาค เพื่อคุ้มครองผู้เสียเปรียบหรือด้อยโอกาสให้ได้รับโอกาสอย่างทัดเทียมกันผ่านการจัดสรรทรัพยากรอย่างเที่ยงธรรมอันนำไปสู่การตรากฎหมายคุ้มครองสิทธิของทุกคนอย่างเสมอภาค

5. ด้านการถูกกดขี่จากนักการเมือง/ข้าราชการโดยพบว่ามีเรื่องสั้นจำนวน 15 เรื่อง ที่มองในประเด็นนี้ เรื่องสั้นนำเสนอให้เห็นการถูกผู้มีอำนาจทางการเมืองกดขี่ข่มเหงประชาชนซึ่งพบได้มากในสังคมไทย ทำให้การพัฒนาประชาธิปไตยเป็นไปได้อย่างลำบาก สอดคล้องกับความเห็นของ ทินพันธ์ นาคะตะ (2536: 18-19) ที่เห็นว่า ชนชั้นปกครองไทยส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหลักความชอบธรรมในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย และมักมีการแสวงหาผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างผู้มีอำนาจกับผู้มีเงิน

6. ด้านความขัดแย้งทางการเมืองปัจจุบันโดยพบว่ามีเรื่องสั้นจำนวน 13 เรื่อง บทกวีจำนวน 12 เรื่องที่มองประเด็นนี้ นักเขียนส่วนใหญ่มองว่า ความขัดแย้งทางการเมืองปัจจุบันทำให้เกิดปัญหาต่อการอยู่ร่วมกัน และความขัดแย้งนั้นเกิดจากความต้องการอำนาจของผู้มีอำนาจทางการเมือง สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ พิษญา สุกใส(http://www.loveuthailand.com/site/?page_id=6) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการความขัดแย้งการเมืองไทยระหว่างปี พ.ศ. 2547-2553 พบว่าสาเหตุสำคัญของความขัดแย้งเกิดจากความต้องการอำนาจและผลประโยชน์มากที่สุด

7. ด้านปัญหาความขัดแย้งสามจังหวัดชายแดนใต้โดยพบว่ามีเรื่องสั้นจำนวน 15 เรื่อง บทกวีจำนวน 3 เรื่อง โดยนักเขียนนำเสนอภาพหลายด้านเพื่อให้เห็นถึงมุมมองของความขัดแย้งที่อาจเกิดจากการใช้อำนาจของข้าราชการหรือนักการเมือง มุมมองของคนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ หรือแม้แต่กระทั่งมุมมองของคนที่เป็นผู้ก่อความรุนแรง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่เป็นรากเหง้าอย่างแท้จริง

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

8. ด้านประวัติศาสตร์เหตุการณ์ตุลาคมและพฤษภาทมิฬโดยพบว่ามีเรื่องสั้นจำนวน 5 เรื่อง บทกวีจำนวน 4 เรื่องที่มองในประเด็นนี้ ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวให้นักเขียนแสดงให้เห็นว่า ไม่เห็นด้วยกับความรุนแรงดังกล่าว เพราะไม่ใช่วิถีของประชาธิปไตย สอดคล้องกับความเห็นของ อมร รักษาสัตย์ (2543) ที่ว่า วิถีประชาธิปไตยของไทยนับวันจะทวีความรุนแรงขึ้น แสดงว่าบุคคลชั้นนำของสังคมและผู้มีอำนาจทางการเมืองการปกครองยังไม่รู้จักระบอบประชาธิปไตยดีพอ

9. ด้านอื่นๆ ได้แก่ การเสนอภาพการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจยุคฟองสบู่แตก สะท้อนภาพการถูกเอารัดเอาเปรียบของชาวนา รวม 3 เรื่อง และการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลมาจากการพัฒนาทางวัตถุจำนวน 1 เรื่อง ซึ่งประเด็นดังกล่าวน่าสนใจ เนื่องจากสะท้อนให้เห็นภาพของการเมืองผ่านสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว ถ้าพูดถึงการเมืองหรือประชาธิปไตย มักจะมองในมุมแคบ เช่นการเลือกตั้งเท่านั้น

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้องค์ความรู้อย่างเป็นระบบในเรื่องของการเมืองโดยผ่านงานวรรณกรรมในช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2545-2551
2. เห็นภาพสะท้อนทางการเมืองของประเทศไทยในแต่ละยุคสมัยผ่านงานวรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการวิจัยในวรรณกรรมเรื่องอื่นๆ ควรมีการวิจัยในวรรณกรรมอื่นๆ ที่สะท้อนภาพการเมืองไทยนอกเหนือจากวรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า
2. ควรมีการศึกษาอิทธิพลของวรรณกรรมการเมืองที่มีต่อความคิดของประชาชนทั่วไป

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า. (2548). *เรื่องสั้นและบทกวีการเมือง รางวัลพานแว่นฟ้า ววแสงแห่งศรัทธา* กรุงเทพมหานคร ตอตาพับลิเคชั่น จำกัด

ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. (2554) ชัยอนันต์ สมุทรวณิช เปลี่ยนนักการเมือง. สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2555 จาก <http://www.komchadluek.net/detail/>

ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. (2554) ถอดเทปการสัมภาษณ์ ชัยอนันต์พูด: วิกฤตประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2554 จาก <http://www.fpps.or.th/news.php?detail=n1222054196.news>

ศรีศิลป์ บุญขจร. (2547). *นวนิยายกับสังคมไทย* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทินพันธ์ นาคะตะ. (2536). *การเมืองการบริหารไทย พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

- ธีระสิน เชาว์รักษ์ และธีระพงศ์ วงศ์นา. (2556). เก็บตกจากงานสัมมนา ความเป็นธรรมในสังคมไทย สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2557 จาก <http://socanth.tu.ac.th/wp-content/uploads/2015/02/JSA-33-2-seminar-report.pdf>
- ปิ่นลัดร สินธุสะอาด. (2549) “การเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ในเอกสาร การสอนชุดวิชา การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมไทย หน่วยที่ 11”
นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิชัย ศรีภูไฟ. (2542). *วรรณคดีสังคมและการเมือง* อุบลราชธานี มปส
- รัฐสภาและสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย. (2546). *วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า ครั้งที่ 2*.
กรุงเทพมหานคร หจก. เอมี เทรตดิ่ง
- รัฐสภาและสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย (2547). *ตานะฮ์อุมิ แผ่นดินมาตุภูมิ วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า ครั้งที่ 3*. กรุงเทพมหานคร ตอตาพับลิเคชั่น จำกัด
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2549). *รวมวรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า ครั้งที่ 5 การจากไปของนกเค้า* สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2549). *รวมวรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า ครั้งที่ 6 เราติดอยู่ในแนวรบเสียแล้ว แม่ฉัน!* สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร(2549). *รวมวรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า ครั้งที่ 7 สะพาน*
กรุงเทพมหานคร สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- อุเทน พรหมแดง และคณะ. (2545). *คืนเดือนเพ็ญ*. กรุงเทพมหานคร หจก. เอมี เทรตดิ่ง
- อุไรวรรณ ธนะสติกย์. *วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย*. (มปป.) สืบค้นเมื่อ 3 กันยายน 2558 จาก http://kpi.ac.th/media/pdf/M7_158.pdf
- พิชญ์ สุกใส. *ความขัดแย้งทางการเมืองไทย*. (มปป.) สืบค้นเมื่อ 3 กันยายน 2558 จาก http://www.loveuthailand.com/site/?page_id=6